

mož v vojsko, ki so več vredni, nego dvojno število nezanesljivih avstrijskih vojakov. Potem moramo avstrijske narodnosti nahajkati. Ogrska se mora popolnoma od Avstrije ločiti in dobiti mora lastnega vladarja. Čehi, Poljaki, Hrvati, Slovenci in Rusini morajo pričeti boj za svojo prostost. S Turčijo, Črnogoro in Grško se moramo Srbi vezati. Balkanske države naj bi že enkrat isprevidile, da jih vodi Avstrija za nos. Srbija je zmagala v colninski vojni, mi smo Avstro-Ogrsko moralno ubili. Proti Avstro-Ogrski moramo peljati boj do uničenja. Ali bode Srbija veliko pokopališče, ali pa se vstvari velika Srbija! — Tako pišejo srbski listi. Človek ne ve, ali bi se jezil nad otročariji ali nad prevzetnostjo teh podanikov revolver-Peterčka. Sicer pa je razvidno iz tega, da je boj proti uvozu srbske živine iz vsacega stališča opravičen. In s temi Srbi se družijo naši prvaki!

Srbski kralje-morilci razvijajo tudi po okupacijskem ozemlju, torej po Bozni in Hercegovini živahno propagando za svoje misli. Vkljub temu, da je napravila Avstrija šele iz slovanokih divjakov v teh deželah Evropejem podobne ljudi, hujša se zdaj proti tej državi in za „zdrunjenje vseh Srbov“. „Pester Lloyd“ pa poroča, da so voditelji te velikanske agitacije iskati v Belemgradu. Stari lisjak Pasič namreč, ki spada že davno na vislice, uredil je vso agitacijo in nastavljal posebne ljudi po Bozni in Hercegovini, ki širijo agitacijo in pripravljajo upor proti Avstriji. Upajmo, da ne bode naš minister za zunanje zadeve za pečko spal...

Spor med Italijo in Turčijo. Italija ima glasom pogodbe pravico, osnovati nekaj lastnih poštinskih uradov na Turškem. To je hotela te dni storiti. Turška vlada pa se je pričela nakrat braniti. Poleg tega je bila Italija nezadovoljna zaradi drugih stvari. Zato je stavila turški vladi ultimatum in odposlala takoj svojo bojno mornarico proti Turčiji. Zdaj je Turška vlada v vseh točkah ponehala, tako da je ta tako hitro nastali spor končan.

Položaj na Portugalskem. Razmere na Portugalskem se še vedno niso oblažile. Nasprotno: boj republikancev in vlade postaja vedno ojetrejši. Listi poročajo, da je policija odkrila morilni načrt proti kralju Manuelu, ki bi se naj izvršil na danu otvoritve državne zbornice. Vlada zapira republikance trumoma. K otvoritvi zbornice se bode pripeljal kralj v obkovanem vozu v spremstvu regimenta kavalrije. Pripravljajo se tudi dogodki.

Volitve v Dobju pri Planini.

Iz Dobja pri Planini se nam piše: Pri nas je napravil lansko leto mraz veliko škodo po polju in zato so se posestniki oglasili pri županstvu, naj se škoda pregleda in da ljudem, ki so potrebni podpore. Res so dobili nekateri podporo, pa kedo? Nek revež pride k županu in ga vpraša, če ve, kako se piše naš novi okrajni glavar. Župan pravi, da ne ve. „Kako da ne veš, saj dobiš pisma, kjer je glavar podpisan“, odgovori revež. Župan pa pravi, da se še ni toliko pobrigal za podpis, da bi vedel, kdo je naš okrajni glavar. Revež pa pravi na to: „Glavar pa ve za celo tvojo zlahtu“. „Kako to?“ vpraša župan. „Tako, ker je samo tvoja zlahta dobila podporo“, je bil odgovor. Župan je bil na to hud, pa to vse nič ne pomaga; zdaj vemo, da tistim katoliškim možem, ki jih Vurkelc spravlja v občinski odbor, ni za to, da bi potrebnim pomagali, ampak za vse kaj drugega. Zato pa naj nihče ne voli tistih ljudi, ki jih bo župnik priporočal! Kakor se sliši, misli župnik zidati novo kaplanijo, ki bo veljala najmanj 5–6 tisoč goldinarjev. Za kaplana je že izbral 3 tisočake in zdaj pa še misli ljudi do nagega odreti. Vurkelc je rekel, da se čudi, da še imajo Dobjani toliko denarja. Pa če bode volili Vurkelca in njegove ljudi, bo že vedel napraviti, da ne bo v Dobju več toliko denarja. Takrat, ko se poteguje kmet za svoje pravice je „neumen in butel“ kakor pravi Vurkelc, kadar je pa treba plačati, je pa dober. Dne 28. vsi na volišče in izvolite si ljudi, ki ne bodo imeli samo k sebi obrnjenih rok.“

Iz druge strani pa se nam še poroča:

„Čujte in strmite, dragi bralci, kam je zabredel župnik Vurkelc, da se je začel podpisovati kot „Dobjanski mladenič“. Ali ga je laž in politična hujskarija tak daleč zapeljala? Le kar malo premislite, g. župnik, kakšne hudobije ste uganjali že v Gornemgradu, ko ste še tam kaplan bili in poznej tukaj v Dobju; ne bo Vam več v glavo padlo, da bi se podpisali: „Dobjanski mladenič“. Ali mislite, da je ljudstvo na vse to že pozabilo? Ne, ni pozabilo in tudi nikdar ne bo! V dopisu v „Našem Domu“ od 2. aprila t. l. št. 8. se je podpisal Vurkelc: „Dobjanski mladenič“, sakrabort, zdaj smo pa imenitni Dobočani, ko imamo mladeniča za župnika! Dalej kvasite v tem dopisu od preprirov, hujskarij, tožb in nepotrebnih stroškov. Ker pa mi nismo tako zabiti, kakor Vi mislite, Vas le vprašamo: kdo pa je napravil v Dobju več preprirov kakor Vi? Dokler Vas ni bilo v Dobju, bil je tukaj lepi mirni kraj, in Vi ste zasejali nemir, preprirov, tožbe in sovražstvo. Dobočani še prej vedeli niso, kaj je tožba. Kaj pa tistih 3000 kron, katere ste izceganili iz Dobočanov, ko ste plavalji, da bodele kupili kaplana? Kaj pa drugih 3000 kron kar znaša bernja, za katero ste ciganili vsa leta i. t. d.? Ali niso to nepotrebnosti, strašno veliki stroški? Vbogo revež, da ne poznaš samo sebe, da si upaš toliko lagati in take stvari čestikati v „Naš Dom“, ali bolj prav povedano, v „Laž Dom“. Ako bi človek le enkrat v šolo pogledal, moral bi se naučiti toliko omike, da bi ga bilo sram tako lagati! Veliki stroški, katere ste plačali v Maribor zaradi krivične tožbe zoper nas, so pač bili potrebni in pravični, le rajši tiste obzlagujte in nehaite lagati od drugih. Premite se za usta in molčite, da ne izve zopet sodnija od Vaših junaških činov in Vas ne prime zopet za žep, za poplačanje velikih stroškov.“

Vidimo torej, kako hud boj e odigrava v Dobju. Ali se bodejo kmetje že dalje pustili za nos voditi? Upamo, da ne! Vse, kar smo tekom let pisali proti župniku Vurkelcu in njegovim gardi, je čista resnica, ki se da pred sodnijo dokazati. Zato močje v Dobju, volite napredno!

Dopisi.

Boj za Stoperce!

Aleluja! Kristus je od smrti vstal in veselje razlega se po celem katoliškem svetu. Prekrasne so bile besede, ki nam jih je naš župnik, g. Keček, na velikonočni ponedeljek pridigoval. S posebnim zanimanjem, s pazljivostjo, kakor bi poslušali apostola samega, poslušali smo stoperski „farizeji“, ko ste nam razlagali, da kakor je Kristus od smrti vstal, tako vstajajo verni kristjani z opravljanjem sv. velikonočne spovedi iz groba svojih grehov, a da to storijo na trojni način. Nekateri opravljajo svoje krščanske dolžnosti, velikonočno sv. spoved, le navidezno, hodijo k maši le zato, da trojsko drugim vernim kristjanom le pesek v oči. Nikakor pa nimajo namena resnično poboljšati se, zavisti, jeze in sovražstva nočejo opustiti, naprej živijo v prešestvu in nečistosti — pa blatiijo svojega bližnjega po umazanih časopisih. Povedali ste nam nadalje g. župnik, da drugi sicer resnično opravijo svojo velikonočno spoved, njih spoved je veljavna, a da po hinavcih, farizejih, volkovih v ovčji obleki zapeljani kmalu zopet zapadejo starim grehom, se zopet pustijo od sovražnikov cerkve voditi in poslušajo in vbogajo one, ki so vstali na „prvi način“ in ki imajo pri vsaki priliki na jeziku le far, far, far! Ko nečeno ste g. župnik nebeško ginjeni res s pretresljivo žalostjo konstatirali, da je pač le malo tistih, ki resnično vstanejo iz groba svojih grehov, tako, kakor je Kristus vstal, ki se poboljšajo in ne zapadejo več grehu nazaj. Bli smo ginjeni po pretresljivih besedah in dolgo smo premišljevali, koga pač naš g. župnik morajo sumničiti, da je po farizejsko, pregrešno opravil svojo velikonočno spoved, in prišli smo do žalostnega zaključka, da g. župnik ne more nikogar drugega v mislih imeti, kakor samega sebe in svoje ožje prijatelje, — v prvi vrsti brumna ovčica Ignaca Vrabčiča, o katerem pač velja po vsi pravilnosti besede sv. pisma „Blagor revnim v duhu.“ — Akoravno so gotovo naši pobožni politični nasprotniki skesani opravili velikonočno

spoved, vendar so zopet blatili nas napredno po umazanih časopisih „Narodni list“ in „Slov. Štajercu“. — Začeli so toraj znova s stro, zanetili so preprirov, ko jim nobeden ni njak ni nič žalega storil. Nimamo nič stvarni kritiki, če je tudi javna, kajti od napadene osebe rodbine Zwirn, učiteljica Kvec, posestnika Kolar in Jos stoje kar se poštenosti in ugleda gotovo tako visoko, da ne doseže blato, ki ga v katoliški ljubezni pijo pobožni stoperski kristjani. Odločno pa testiramo proti lažni, ki so nakupičene v pisih z dne 26. marca, 9. in 10. aprila t. „Narodnem listu“ in „Slov. Štajercu.“ Kako se vendar g. župnik v svoji pridigi na velikonočni ponedeljek izrazili o dopisih po umazanih časopisih, ki ne odgovarjajo resnici? Ali ni povzde gnujenim glasom, svete jeze tresoč se, gromeli iz prižnice, da je to laž obrekovanje častikraja? In Ti dragi Nace Vrabčič? Tudi Tebi žalibog opazujemo, da Ti je velikonočno spoved le malo pomagala. — Tvoje dosedajavno in zasebno delovanje bilo je ustvarjeno pravi katoliški podlagi, podprto z lažjo in okovanjem, pri vsem Tvojim početju manjkala je resnica — hčerka božja. — To je bil vzda si pogorel dosedaj še v vseh svojih pravdah zgodilo se Ti je celo, da Te je Tvoj lastni stopnik pri sodnijski obravnavi zapustil, ker ga pri informaciji „nabarbal“. Kjer pa si mi skrbel za to, da bi svojim soobčanom kmalspraznil žepa. Najboljše se Ti je pa menda godilo si bil načelnik krajnega šolskega sveta in ko zapustil naslednik deficit (primankljaj v kRazumemo toraj, zakaj se tako pehaš in t za občinski stolec. Rad bi pač postal župan, bi si malo zboljšal zmedene finance. — Je neprijetno, če se zgodi tako, kakor se je dilo z Matevžem in Marijo Kamenšek. Ali več, kako sta plačala Tebi obresti? Ti si č „pozabil“ poslati denar upniku, tako da je 4 mesece pozneje stranka tožena. Takrat si stranki, da gospodična poštarica ni poslala narja naprej, koj drugi dan pa si dal 18 kot obresti Matevža in Marije Kamenšek pošto. Kako se pa tako ravnanje vendar inuje in ne diši le precej po kazenskem zniku? In že zopet žalibog opazujemo, da akoravno si brumno opravil velikonočno spov „zapušča spomin“. — Že zopet je pred kratko bila neka stranka k sodnji poklicana, ki se mogla izkazati s potrdilom o plačani zavarovanini, ako ravno jo je precej časa poprej T plačala, a si Ti menda zopet „pozabil“ poslati denar naprej. Ni si toraj tudi T, vbogi Ignac, po besedah g. župnika samo navidezno vstal groba svojih grehov? Mi neodvisni stoperski lili Ti pa zakličemo: Moža, ki je tako pozabil, da se mu ne more niti par bornih kronic zati, mi pač nikdar v občinski zastop volili bodemo!“ — Lahko — bi še z Vami, g. učitelj Hren obračunili in dokazali Vam, da tudi Vi samo navidezno ostali iz groba svojih grehov. Imamo gradiva dovolj, kritikovati V delovanje v šoli in izven iste, pa tudi preopglavij Vašega življenja iz dobe, ko še nistukaj zgago delali in hinavščino prodajali, naje znano. Vendar bodi za danes dovolj — v seli Aleluja razlega se po svetu — in priznamo Vam v nadi, da se poboljšate. Pri prihitem članku pa, ki bode pisan v javnosti predgotovim osebam, dobite lekcijo, da bode te mnili in poskrbeli bodemo tudi, da bode te „zgoraj“ pončeni o poglavju: dostojnost in tak K sklepu še resna beseda. Začeli ste Vi v klenalnem taboru zopet ostadno, osebno gonjo pčasopisih proti svojim političnim nasprotnikom, ko vendar nobeden zadnjih vam ni v javno očitil ničesar. Dobro — naj bode. Zamoremo Vam slediti tudi na polje ostudne, javne osebne kritike! Imamo gradiva dovolj; ne vstrajamo se, tirati Vašega umazanega perila pred javno in ga tam tako oprati, da bode vam gotovone prijetnejše, kakor nam Vaše čvekarije po „Narodnem listu in Slov. Štajercu“, ki so brevsake resne, stvarne podlage in ki nam pa prav nič nepoštene očitati in škodovati ne morejo.

Iz Črešnje v Konjiškem okraju. (Nadaljevanje od 12. aprila). Dne 16. januarja t. l. je prišla učiteljica ženskih ročnih del zaradi obojenega, strmega in ledenega pota pol ure po-

pomo tjaor. Komaj da je stopila v šolsko sobo, že je šolski vodja Ravbar začel iz celega grla nad njo kričati, ter z roko na mizo toči, druga krati tudi z nogo ob tla, v pričo šolaric, da so te kakor tudi učiteljice pred njim trepetale, brez da bi ji bil odzdravil, brez da bi se bil od stola vzdignil ter ga nje prepustil, brez da bi bil učenkam čas dal ali jih opomnil, učiteljice poslušali, itd. A vse to pa samo zato, ker zaradi daljnega in težavnega pota in hudega ledu, ni mogla naprej in pol ure zamudila! Premnogokrat pa se je Ravbar že tudi nad učiteljico drl in samovoljno ukazoval: „Naj si bo vreme še toliko hudo ali cesta še toliko slaba v velikem snegu, dežu, ledu, mrazu i t. d., in naj si v takem času katera od šolaric pride ali ne, to je vse eno, za vas to ni nobenega izgovora! Vaj je moje dekle za učiti in zaraditega imate Vi vsak četrtek vestno in zanesljivo priti in ne četrte ure zamuditi, sicer Vam bodem jaz drugo pot pokazal ter Vam nagajal in Vas karamiziral, da se še bote radi tej službi odpovedli.“

Okr. šol. svet pa je Ravbarju že večkrat ukazal, da mora v budih dnevih se na to ozirati in spregledati, a temu nadtežu je bile vse to kot bob v steno. Ker pa Ravbar tudi na prošnjo učiteljice, da bi ji vsaj pred učenkami sramote in ponižanja prizanesel, ni nehal naprej vpiti, tedaj je učiteljica iz šole zbežala v znanpanju, da bo Ravbar iz šole šel in ona bo nato mirno in nemoteno poučevati zamogla, a tudi to ni pomagalo. Ravbar je namreč takoj učenkam zavpil: „Marš domu“ — in dekleta so bila prisiljena nemudoma oditi, četudi ne rade, ker jih je Ravbar poldnevnega uka oropal. K temu se pripomni; ako bi pri vojakh častnik nad podčastnikom vpričo nižih vojakov kričal, ali pa se na srednjih in višjih šolah ravnatelj nad svojim podrejenim profesorjem vpričo dijakov drl, ali pa okrajni šolski nadzornik nad učiteljem vpričo otrok ropotal, bi vsaki od teh hudo zapadel; le šolovodja Ravbar kot domišljivoji si birokrat, vojv, paša, ja samovladar si to moč in pravico prilastuje! Kolikokrat je učiteljica v posebno budih dnevih v jesenskem in zimskem času zlasti v prvih letih tagor prišla, a najhja je malo ali celo nobenega dekleta, in navrh malo ali nič zakurjeno šolo, ter tako v mrazu trpela in se prehladila in pokvarila, a veliki Ravbar je še na to zapovedal: „Vi imate mojega otroka poučevati — Kadar nji pa sploh ni bilo mogoče priti, je Ravbar vselej z veseljem okr. š. svetu sporočil: „Vsa dekleta so prišla, a učiteljice ni bilo“, dočim je hudo vreme, nehodno cesto, hladno šolo, število otrok, ako jih je sploh kaj bilo, zvito zamolčal! Dalej do leta 1901. so morali poprejšnji šolovodji tukaj tudi ob četrtnih učiti, dokler ni bil ročni uk za učenke upeljan; pozneje pa sta dva učitelja tudi od učiteljice včas zamujeni čas se svojim ukem radevole izpolnila, a Ravbar pa tega najmanje ne stori, temveč se raji prostega in mogočnega dela in kričaje zapoveduje ter kaže, da je sam svoj neisprosen gospodar; pa napuh gre pred padom. Hvaležen naj bi raje bil, da je na stara leta z veliko obitelji s Primorskega na Štajersko v boljše plačilo prišel, ter od leta 1906. s pomočjo prednika celo v drugi plačilni razred, da ima še 200 kron več, pa nehvaležnost je plačilo sveta.

Sv. Križ pri Rog Slatini. Kakor smo že v zadnji številki poročali, poslal nam je prijatelj kaplan Kranjc dva „popravka“ po § 19 Enega smo v zadnji številki objavili. Drugi popravek, ki je ravno tako zabavljiv in glede verodostojnosti gotovih duhovnikov podučljiv, se pa glasi takole: „V zmišlju § 19. tiskov. zakona zahtevam, da sprejmete z ozirom na Vaše poročilo „Sv. Križ pri R. g. Slatini“ z dne 5. aprila 1908 št. 14. sledeči popravek: Ni res, da je bil kaplan Krajnc povabljen na god, katerega so obhajali svete Jederte večer. Res pa je, da me ni nihče povabil in tudi nisem šel na god. Ni res, da bi šel z organizmom Ivanom na koline; res pa je, da z Ivanom nisem nikdar šel na koline. Ni res, da hodim v Sornovo hišo na peč sedet; res pa je, da na isti peči še nisem nikdar sedel. Sv. Križ tik Slatine, dne 14. aprila 1908 Jakob Kranj, kaplan.“ — No, dragi čitatelji, kaj pravite k temu? Enostavno se reče: ni res in ni res in ni res, pa je po mnenju črnihov vse dobro. Ni res, da je nebo plavo, ni res, da je

sneg beli, ni res, da je voda mokra, ni res, da ima tele štiri noge, res pa je, — da se je kaplan Krajnc tudi v tem popravku pošteno pokadil in da je doprinesel le dokaz, kako brezsravno znajo gotovi črnosukneži resnico zavijati!

Janžvrh pri Ribnici. V Leshnu imajo torej dva „oberlehrerja“ in sicer ednega pravega, ednega pa krščenega iz ust ljudstva. To pa zato, ker ima veliko prijateljko zvezo z učiteljico K. L. Ja, ja Hanzek, mrak se ti je vsedel na tvoje oči, da prav ne vidiš — ali je pa morebiti le res, da je ljubezen slepa?

Šmarje pri Jelšah. Lansko leto nas je toča strašno potolkla in si nismo mislili, da bi še kdaj vinske kapljice pokostali. Zdaj v Velikonoči pa se je to-le zgodilo: Eden krčmar se je usmili teh ubogih ljudi, ker je vedel njih zadrege, da si ne morejo en liter vinske kapljice kupiti, usmili se je in je določil, da kdor si kupi en štefan vina za praznike, taisti ga dobi za eno krono. Seveda mu drugi ne grejo na prate, ker se jezijo nad njim, pa on pravi: naj govorijo kar hočejo črez mene! Usmileni človek je, to vemo vsi, on si noče nabirati velikih profitov in saj jih tudi nima. Ali blago ima pa tako, da ga treba iskati po drugod z lučjo po dnevi. Vsa čast in hvala naj mu bo, poštenemu krčmarju Ferdinandu Matjažu v Senovici!

Iz Št. Jurija ob juž. žel. Cenjeni urednik „Štajerca“, pripustite mali kotiček našim Štajerskim razmeram, da postavimo naše kolovodje v pravo luč. Sedaj bode že pri nas malo bolj toplo začelo biti, tako da ne bo dolgo da se bode začelo maslo topiti na naših velečastihi jajčjih baronih. Zanimivo je bilo poslušati letošnji postni pastirski list, posebno pa zato, ker sem ga slišal pri dveh župnijah in povsod je bil drugačen. Naš Nandel in Mehkuž hočeta imeti torej tako imenovani „ekstra-buršt“ pri vsaki reči tako tudi pri pastirskem listu. Pri vsakem odstavku je mogel zraven povedati kar še ni zapisano in tudi nikdar ne bode. Brez vsega nehanja je pa razlagal postno postavbo kako strogo se mora kmet postiti, in da ne sme dvakrat na dan meso jesti. Neumežji, neumni, kje pa bode kmet vzel da bi vsaj enkrat na teden meso imel? In kmet tudi ni tako srečen da bi mu kdo kakšno svinjo skoraj zastonj podaril, kakor je to letos dobil kaplan Nandel Žgank. Slučajno je moj sosed šel v petek h kaplanu in videl da mu je mati klobase kuhala. Seveda on jih mora ob petkih jesti, ker mu jih neumni klerikalci skupaj nosijo — menda se boji da bi osmrdele. Seveda on lahko tako pripoveduje ker je vedno klobas sit. Pri nas je še ta nespametna navada, da ako kaplan pride k hiši, mora jesti na vso moč klobase, meso, piti samo boljše vino, sam kmet pa potem v najhujšem delu strada da je joj. Ker se Nande pri zarukan h kmetih tako naje, potem pa vpije: tako dobro gre kmetu, vsega ima dovolj. On menda misli da kmet vedno samo meso in klobaso je. Koliko je pri nas ljudi kateri prej župniku in kaplanu vse znosijo, sami pa še v veliki noči stradajo; bedaki mislijo da jim bo župnik v nebese pomagat kakor kakšen mešetar, če mu ponudi klobaso in kozarec vina. Tudi fehtati ni pozabil za uboega vatikanskega jetnika; en partercijalk je celo po hišah pognal da beračijo za oni kelih, kateri menda ako se bo kupil za ves denar kar se ga bo nabralo še v cerkev sv. Petra v Rimu noter ne bo šel. Milo se mi je storilo ko sem videl nekega berača in dal je 20 kr. katerih je milijonkrat sam bolj potreben kot papež. Za danes dovolj, prihodnjič več.

Vedeževalec.

Iz Ljutomera. Naš trg je prijazen in ima precej lepih poslopij. Ako se pelje iz Ljutomera na Kamenščak, tam pa stoji na levi strani steze res čudno poslopje, katero naredi slab utis na potovalce, ker se ne vè li bode nastalo stranišče ali pa kobača za zverino. Lastnik tega poslopja je neki upokojen učitelj vulgo Netec. Ta stari možakar je zelo siten in svoje sosede zmirom nadleguje, ima pa žalibože zagovor pri oblastnih. Ljutomersko lepševalno društvo se naprosi, da odstrani to čudno poslopje.

Ud lepševalnega društva.

Sv. Barbara v Haložah. Dragi „Štajerc“, moram ti poročati o delovanju našega g. župnika Vogrina in orkv. ključarjev. Imamo mouštranco kjer je bil na eni strani sv. Janez, na drugi sv.

Magdalena, kakor sta bila pod križem na kalvariji, in veš, dragi „Štajerc“, kaj si je naš g. župnik izmislil z sporazumljenjem ključarjev? da se morajo te podobne odstraniti, ker so proti cerkvenim predpisom. Tedaj je pri nas do sedaj bilo vse narobe; sedaj pa bode enkrat „po postavnem potu“, potem po „cerkvenem pravu“, in sedaj „po cerkvenem predpisu“. Ali kakor slišimo praviti, hoče župnik vse po svoji volji delati. Ko je pa bila šolska seja in je hotel načelnika prisiliti, da bi mežnarji stanovanje v stari šoli priupustil, tedaj ga je neki navzoči gospod podčul, da tukaj ne bode z silo ničesar dosegel, ampak s prošnjo. Ko je potem podčen prosil načelnika kraj. šolskega sveta g. Rakuša, mu je ta dovolil in sicer do odpovedi. Mislite si ponižanje tega haloškega kneza pred liberalci, zakaj ravno liberalci so ga priporočali za župnika v sv. Barbaro v Haložah. Kakor slišimo mu ni nikoli denarjev zadosta, sedaj bo dal več novih sedežev v cerkvi nastaviti in na dražbo pustiti, ker vidi da vbogi Haložani kaj radi sedeže kupujejo; do sedaj so v tukajšnji farni cerkvi pred oltarjem bile 3 laterne, katere so gorele ob velikih praznikih, ali na povelje g. župnika so dve odstranjene, ali mogoče že prodane! Radi Rabuzeka Vam to-le naznamo: Ker se ni upal proti govornikom „narodne stranke“ nastopiti dne 2. marca, zato je ves klavarn in žalosten opazoval, kako so na tržišču ženske semenje in olje prodajale, dokler ni prišel zraven cerkv. ključar Habičak z globokim poklonom; morebiti si je mislil Rabuzek, ali vitez Don Kišot, ako ne upam tukaj delati škandalov, sem že poprej Markovškega kaplana našental, da bode on deloval proti omenjenemu shodu pri sv. Marku. Grozno je tudi sedaj zmešan radi posestva, katero je kupil, pa ga nima z čim plačati, zato sedaj zmirom drži glavo na eno stran kakor pravi lignorijan...

Sv. Jurij ob Taboru. Preljubi kristjani, berite par vrstic od našega nekdanj mirnega Sv. Jurja. Pred 15. leti je prišel sedajni župnik Franc Zdolšek iz Solčave k nam za župnika; seveda je bilo tu in tam kaj za popraviti, pa kakor se je možu videlo, mora biti vse „nobli“ in vse najlepše. Zato je najprvo hotel imeti farof popolnoma prenovljen, ko je bil popolnoma dober, samo „nobli“ ne. Marof je moral seveda tudi nov biti, pa ne kakor se spodobi za farof, ampak kakor pri kakšni graščini. In potem zvonik in nove zvonove. Nazadnje pa je prišla cerkev na vrsto, da se prenovi in tudi to se je zgodilo, kajti pri nas smo revali kmeti, pridni in radodarni. Zato smo ves les darovali in vse na tlaki storili in zvozili; denar je župnik znal prav dobro molati od žuljevih rok, da ga je namolzel toliko, da mu je preostajal, kakor tudi material. In kaj sedaj početi z denarji in materijalom? Okoli cerkve je bilo nekdanj pokopališče; župnik si zmišljal, da bi se zidala na tem prostoru cerkvena hiša, kar se je tudi zgodilo v namen, da bi se odrasli mladeniči in mladenke poučevali krščanski nauk. Hša stoji, toraj na žegnani zemlji na pokopališču; ko je bila zidana, je bila slovesno blagoslovljena in čemu so jo rabili? Župnik in mežnar in kuharica so hmelj notri sušili. To seveda ni bilo faranom po volji in moralo se je opustiti. Da mu pa ta hiša neae dobiček, kaj si zmišlji zviti naš „častiti“, pardon častilakovni župnik? Iz cerkvene hiše je naredil „teaterhaus“; seveda župnik in kaplani so bili komedijanti, nedolžni mladeniči in mladenke pa delavci v gospodovem vinogradu. Kar se je vstopnine nabralo, večidel od vbogih ljudi in otrok se je potem imenitno pilo in jedlo in v pozni noči pretepalo in v pijanosti marsikaj uganjalo, kar ni prav. Da stem niso bili farani zadovoljni, to mora vsak trezen človek pripoznati. Tedaj preč stem! Ali kaj sedaj? Dobideč mora biti, molsti moram. Poslušajte in strmite, kaj si zmišlji naš „božji namestnik“. V sv. Jarju napravili so posojilnico, katera pa ni bila posebno potrebna, ker jih je povsod v bližini dovolj; pa to naj že bo; ta posojilnica je bila vedno lačnemu žrelu kakor ciganu špeh in umisli si posojilnico, ali bolje rečeno mejalnico, kajti ljudje ki dobe tam denar v posojilo, morajo v zamenjo dati popolnoma svojo politično pokorščino. Sedaj v takem malem kraju kakor je Sv. Jurij, so komaj 100 met. druga od druge dve posojilnici. Da me vsak zastopi, posojilnica

ali pravzaprav klerikalna mejalnica je tudi v cerkveni hiši. Pero mi zastaja in lasi se mi ježijo, če pomislim kaj vse se je že godilo na blagoslovljenemu prostoru. Kaj bi rekel Kristus, če bi sedaj na svet prišel? Ali ne bi tudi sedaj kakor nekdanji spletel bič, nagnal mejalničarje denarja in preobrnil mize? Gotovo bi jo župnik najprej skupil, ker je vodja posojilnice. Kristus bi rekel: moja hiša je hiša molitve, vi pa ste jo storili jama razbora, prepira in sovraštva! Tako ravnanje je nekrščansko, bi rekli naši pradedje, ako bi vstali in videli, da je tam, kjer njih trupla počivajo, hiša nemira, političnega sovraštva, politična mejalnica. Srečovali bi Vam, župnik F. Zdolšek, da bi Vaše v potu obraza in trudopolnega dela prihranjenih 120.000 kron, kako drugače obrnili (govori se tako, šteli jih nismo). Proč s posojilnico iz žegnanejšega pokopališča, da bodejo naši pradedje imeli večni mir in pokoj. Pri nas faranih ste naberačiji denar, les, kamenje, farenge in še marsikaj, kakor tudi človeško žrtve, katere je morala zaradi tlake umreti. Z dobrim srcem smo dali, da se zida v čast božjo in v prid izveličanja naših duš; nikdar pa ne, da bi se nabavila šola političnega sovraštva. Ako se ne bote iz lepega umaknili, bomo Vam pa mi verniki pokazali pot. Če se bode naš župnik poboljšal, potem ne bode več imeli sitnosti z mojimi dopisi, ako pa ne pa znate dobiti vsake teden kakšni dopis. Napišemo lahko cele romane.

Trbovlje. Prosimo, da sprejmete naš dopis v Vaš cenjeni list in sicer prej ko mogoče, dokler ima še naše trboveljsko delavstvo dober spomin na pretečeni teden svetega misijona. Kot svobodno-miselni delavec sem se tudi jaz udeležil slavnih in imenitnih pridig ljubljanskih misijonarskih pridigarjev. Zdaj smo že tako srečni trboveljski delavci, da nam naši gospodje kar zaporedoma; vsako leto preskrbijo sveti misijon; s tem „delavsko vprašanje“ rešujejo. Toraj eden teh velikov pride na prižnico in prve njegove besede so bile: „Jaz bodem malo govoril, pa tisto kar bom, bo možko“. Pripovedoval nam je najprej od znanih 10 devic in sicer 5 je bilo dobro pripravljenih, ker so s seboj olja prinesle, ostalih pet pa ne; in prigrljival je dekleta, ki se namreč hvalijo, češ jaz sem devica in jaz sem devica. Pa vse to bi nas ne zanimalo, ako bi ne bil njegov glavni govor proti naprednjakom: prvo njegovo načelo je bilo zavijanje, predrznil se je celo do osebnih napadov. Ta vbogi gospod tudi ni mogel drugače, da se je dotaknil agitacije za volitve, namreč: ne volite naprednjake, ki pravijo, da za ljudstvo delajo. proč od takih strank in društev! Nam se pravi, da smo tisti črni črnuhi; res imam črno obleko (odrgne obleko na prsih) ali arce moje bije za vas, mi smo edini vaši dušni pastirji, za druge stvari nam pa nič mar ne gre. Ali ni to čudna zmes? Na eni strani se pravi: mi smo vaši odrešitelji in ravno v tistem govoru pravi, da se ne briga za druge stvari! Ne, gospoda, mi Vas predobro poznamo in vemo kdo nam pesek v oči meče. Zato pravimo: Po farjih vera gor, po farjih vera dol! Le tako naprej, gospodje, saj bodele sami odpri oči ljudem! Račemo pa, da le vi pohujšujete mladino in zatirate vero sami! Drugo leto zopet na evidenje. Opazovalec.

Bistrica v Rožni dolini. * Volilna politika in agitacija so hujskajočim farjem važnejša nego njih verske dolžnosti! Dokaz temu je doprinesel tudi mladi kaplan Tojnik župnije Svede v občini Bistrica v Rožni dolini. V soboto, 11. aprila je bilo napovedano za šolarje ob 3 uri popoldne verouk kot priprava za spoved. Ob 4. uri pa naj bi bila v filijalni cerkvi sv. Mihaela velikonočna spoved. Šolski otroci so zamanj na svojega kateheta čakali; po otroški šegi so skakali v igri po cerkvenem prostoru. To naj bi bila „priprava za velikonočno spoved“. Sramotno za vernega katoličana! Odrašeni so čakali v cerkvi pohlevno na spovednega očeta; ali — kaplana Tojnika ni bilo. Končne ob 7. uri zvečer je prišel ta vzor-duhovnik in je vzel spoved od 10—15 oseb, ki so na občudovanja vredni pohlevni način skozi 3 ure čakali. Splošno ogorčenje in nezadovoljnost se je širila pri vseh faranih in ojastrane besede so padle o postopanju in zanemarjanju tega duhovnika. Tudi kmet in delavec se ne pustita za norca imeti in tudi v verskih

zadevah ne. Ako bi bil kaplan Tojnik zadržan rečimo vsled sprevidenja bolnikov, bi se nikdo ne jezil nad zamudo, čeprav bi tudi župnik lahko to prevzel; župnik je namreč iz lakomih nagibov vse sprevidenje v zadnjem času sam storil. Ali vzrok zamude je bil drugi: Kap. Tojnik je bil na komando svojega župnika na agitacijskem in informacijskem potovanju; to mu je bilo važnejše nego spoved faranov. Gospod dr. Brejc bi znal odgovor dati, kje je bil kaplan Tojnik na tem čudnem dnevu. Pribiti hočemo tukaj edino, da pride pri naših hujskajočih farjih najprej politika in volilna agitacija, potem pa šele verske dolžnosti. Kmet in delavec! Premišljaj o tem dogodku in dobil bodeš pravo prepričanje. Naloga duhovnika je, da skrbi za dušni blagor svojih faranov, ne pa za posvetne stvari. Kaj poreče pač gospod knezoškof k takim, katoličanstvu škodljivim dogodkom? Ako bode take nesramnosti njemu podložne duhovščine še nadalje trpel, pričel bode govoriti ljudski glas. In sodba ljudstva bode neprijetna za gotovo gospodo!

Novice.

Zahvala. Uredništvo se zahvaljuje za vsa prijateljska voščila, ki so mu došla ob priliki velikonočnih praznikov. Mi za Vas, somišljeniki, Vi pa za nas!

Eljen Košut! Ponavljamo še enkrat, da nam je odzvel madžaronski sin veleizdajca Košuta poštni debit in da zamoremo list vsled tega samo v zaprtih kuvertah pošiljati. Zaradi betijarskega Košuta seveda ne bomo mogli pričeti hvaliti madžaronske lumparije. Mi se ne vstrašimo groženj tega don Kišota. Naručniki nam pa naj naznanijo, je-li željo list v kuverti ali ne. Proč z madžaronskim nasiljem!

Izjava. Znanoci mi pripovedujejo, da se zaganja neki ničvrednež v istotako ničvredni ljubljanski cunji v mojo osebo. Nimam časa, pripraviti se s takimi ljudmi in tudi ne zamerim mu; kajti revež ni sam kriv, da je zabit. Sicer bi bil pa tudi edini pravi odgovor — pasji bič! Za Vas, dr. Jurtela, so taki lopovski osebni napadi pač častni, kaj? — Istotako mi je poslal ob velikonočnih praznikih nekdo iz haloške sv. Barbara voščilo na lepi razglednici. Tudi te modrijan je mislil, da me bode zjezil. Motiš se, fant! Poznam te po perju, pravzaprav po črnem talarju, kateremu delaš pa jako malo časti. Ti, Rabuzek, Jakec Rabuzek, si mi pisal dotično karto, kaj — ne? Sta se menda zmešala z župnikom. Ali potrošaj se, fant! Jaz se sicer v praznikih nisem mastil na šunki, katero bi mi pobožni farani šenkali, kakor ti, — vendar pa sem se najedel tega, kar sem si z delom prislužil. Razumeš? In zato se ne jezim. Toliko v pojasnilo tistim, ki delujejo proti političnemu nasprotniku z blatom in strupom! Adio! — V Ptuj, aprila 1908. Karl Linhart, urednik „Stajerca“.

Nekaj o mežnarjih. Čitatelji bodejo začudeni ta naslov brali. Kaj ima „Stajerc“ o mežnarjih pisariti? Večinoma so ti mežnarji naši nasprotniki, seveda marsikdaj ne v arcu, temveč le na farovsko komando. Ali to je vse eno. Naše mnenje je, da bode treba enkrat temeljito v mežnarske razmere posvetiti, kajti toliko izkoriščanja, toliko revščine, poniževanja in izsesavanja ter hlapčevanja ne najdemo pri nobenemu drugemu stanu. Sveto pismo sicer pravi: „Kdor oltarju služi, naj od oltarja živi.“ Ali mi bi radi poznali le enega mežnarja, kateri bi lahko živel s cerkvenim zaslužkom. Kakšno so mežnarske razmere, dokazuje jasno slučaj bivšega mežnarja Dominika Peklar v farni cerkvi v Radgoni. Mož ima 4 otrok in to ni šala pri današnjih draginskih razmerah. Za svojo mežnarsko službo je dobival 10 in semtertja 14 K na mesec. Od te svote je moral še 2 K za stanovanje plačati. Z vsemi „tringelti“ je prišel mož na mesečno 20 do 30 K. Na postranski zaslužek pa ni mogel misliti, ker je imel kot mežnar več kot dovolj dela. In zdaj vprašamo: kako more človek z 20 kronami na mesec živeti? Pride torej nekaj čez 60 vin. na dan! Kako naj s tem „denarjem“ preživi sebe, svojo ženo in 4 otrok? To bi moral čudeže delati, a tega naši mežnarji še ne znajo. Zato je šel Peklar in je — kradel. Mi ne zagovarjamo tatvine. Ali to trdimo, da je

Peklar moral krasti ali pa sam s svojo družinko polakote poginiti. Odprl je razne nabiralne puše ljubite in porabil denar. Tu li je vzel naročnino za svojimi otokali list „Glasnik“. Peklar je trdil, da tom in hotel krasti; le za hip si je hotel iz revščine milite pomagati in potem denar povrniti. Ali obsojavo ki je bil na 1 mesec zapora... Kaj poreče o vsaki temu cerkvena oblast? Peklar ni bil hlapcom pa r kakšnega vbolega kočarja, temveč uveljavljen Zupa rimake cerkve, ki poseduje le na Avstrijskem moroča pr 800 milijonov kron premoženja. Peklarja so spina prav jeli v službi duhovniki, ki vendar sami gotovo župan veči zaslužijo. Peklarjev slučaj nam je z eno je r besedo dokaz, — da so mežnarji pravca bo. Tan suznji, kar je za cerkveno organizacija gotova je r sramotno!

Iz Spodnje-Stajerskega.

Nemški poduk na okoliški šoli v Ptuj. Ljudem v sem so se trudili napredni možje, da bi vpeljali. Vol na okoliški šoli v Ptuj nemški poduk. Prestrašili valstvo v ptujskem okraju, v kolikor se ni pod ko lezlo prvaškega hujskanja, zahteva v intereso babe bodočnosti svoje dece nemški poduk. Naj dob Pone vé, da brez znanja nemškega jezika človek grila se pride daleč. Tudi več občin je sklenilo uradi vinogra prsojno, da naj se vpelje nemški poduk. Prvi temu k so znali to koristno vpeljavo dolejš preprečnika i: Zdaj pa je vendar šlo! Za s prihodnjim šolščica Jur letom se bode vpeljalo v zadnjih 3 razredi župan okoliške šole nemški poduk. S tem bode dobleč niso šolska deca priložnost, priditi si nemščine. Hdrpniki vaki seveda od jeze divjajo! Ali pomagalo j še sam ne bode njih ropotanje in hujskanje. Sest prej! P pa tudi opravičena želja ljudstva, da se nastaviškim na šoli pametne, napredne učitelje in ne kakšgovino, prvaške hujskace.

Iz okraja novo projektirane ceste Dornobroščeve Selce se nam poroča: Neki Šmeksenpok od tel še r Marjete piše v ljubljanski cunji tako neumno poval da menda kar sliši, kako trava raste. Razni ker je okraja prav nič ne pozna. Brčkone ima v glupotem tisto kolesca, ki pravi: tik, tak. Žlabodra tano; tud neumno, da se mu vsaki šolarček in tudi aj tudi, znani Imbra smeji. Pravi: v jeseni in spomladene lj le poglejte, vozijo kmetje, da je živina blati župnik do rogov, ljudje pa čez pas, a to pot monari Kne storiti večkrat, dan za dnevom, uničuje se s levo st tinam ljudem obleko, obuvalo, živino in zdravilinc, I zamudi se čas in ne opravi se nič... S takimi jun praznimi čečkarijami se dopisun neznansko bloško... mira. Tedaj razsodi š. p.: Ali je res, da samagala v Tiboljski grabi imajo tako blato in vožnjo, de krta je vse blatno in da tudi s 4 konji komaj pranj o njih lajto peljajo? Ta tiboljska cesta je že stara cesi Celjsk menda kar Tiboljce obstojijo. Ja kje pa so bili pralaca svi popreje, ko so bili sami „slovenaki“ zastopi, da mi se bode tega blata postrgali? Menda je to nemarnost gototiki listi občin in posameznih posestnikov! Ceste, ki ati. že od starih časov, naj se v dober stan spravi Poučn kjer pa ni cest, tam naj se za blagor občančate-Sl nove napravijo, ki so potrebne in o katerih razumem soja nepristransko višja oblast. In zdaj pa pristajo za neki Šmeksenpok, da bi oškodoval na vziplj, z zač način druge. Ali zamanj si prizadeva ta š. pišču Ro svojo neumnostjo, pa naj si bode potem študentstvu ali bogoslovec ali pustolovec, višje oblasti se nmo W s bode dale od njega na led spravi. Oblast mo, ki so pravično, nepristransko, za blagor celega okrajlin c. delovati, ne pa tako, kakor si kak neumnežtko o r svojimi „tik-tak“-kolesi domišljuje, Torej neum. Osred než, miraj! Mesto da bi poštenim ljudem upodje, I ugledu škodoval, daj si raje tisto kolesce odnesežili t niti in glej, da izpoznaš krajevne razmere! ako min

Župnik Gomišek — velik prijatelj šolskatero se mladine. Iz sv. Petra na Medv. selu se namp železnici roča: Že več ko 10 let so se žih šolski otroci ne p igrali na prostoru za cerkvijo. Župnik Gomiškijelno d pa to prepoveduje, češ da ne bo trava razmerne On hoče celo prostor ograditi. Že je oznanil, a žnice v bi mu prišli delat. Pa Petrani so tudi tako paju, Brej metni, da mu ne bojo hodili delat zastonj, mile poroi ven pa svojim otrokom kratili vesele urice. Otnesu stv kom, ki sedijo po tri ure v šolski aobi, ki družnica že slabi od dihanja slabega zraka, bi jim naj, so v župnik tega veselja ne priveščil, da bi tamznanijo t skakali in malo nadihali svežega zraka. Župan poroča sam je kmetški sin, vè dobro kako morajo tako po s otroci doma velikokrat težko delati in kako vstor, kj selje je to za otroke, če smejo malo poignatcu p In vi gospod župnik, ste jim tega nevošnjijelno p Kaj pa neki učiteljov dela? Ali res spi pto prigla